

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2583860

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 2 mei 2019
Onderwerp Antwoorden Eerste Kamervragen PVV-fractie over het verslag JBZ-
Raad 7-8 maart 2019

Hierbij zend ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen van de PVV-fractie over
onderdeel III, onder 5, van het verslag van de JBZ-Raad van 7 en 8 maart 2019
(164585.04u)

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Antwoorden van de Minister van Justitie en Veiligheid over onderdeel III, onder 5, van het verslag van de JBZ-Raad van 7 en 8 maart 2019

Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden

Datum
10 mei 2019

Ons kenmerk
2583860

De PVV-fractie heeft schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van het verslag van de JBZ-Raad van 7-8 maart 2019. De vragen betreffen het onderwerp 'bestrijding illegale haatpropaganda op het internet (Onderdeel III, onder AOB). Met belangstelling heb ik kennisgenomen van deze vragen en opmerkingen en ik bedank de leden van deze fractie voor hun betrokkenheid op dit terrein.

Vraag 1

Op pagina 18 van het verslag wordt ingegaan op "de Gedragscode ter bestrijding van illegale haat-propaganda op internet". Kan de regering ter zake aangeven wat de exacte definitie is van "illegale haatpropaganda" en op welke wijze en op basis van welke nadere criteria uitingen op internet beoordeeld worden?

Antwoord

Wat strafbaar is offline, is ook online strafbaar. Het wetboek van Strafrecht kent de term 'illegale haatpropaganda' niet. In Nederland is groepsbelediging en het aanzetten tot discriminatie, haat of geweld strafbaar gesteld in de artikelen 137c en 137d van het wetboek van strafrecht. De Nederlandse wetgeving is met deze wetsartikelen in lijn met het EU-kaderbesluit inzake bestrijding van racisme en xenofobie (2008/913/JBZ). De Gedragscode ziet op illegale content, en daarmee – in de Nederlandse context – op online uitingen die onder Nederlands recht in strijd zijn met het strafrecht.

Vraag 2

Het verslag spreekt over de samenwerking met de grote IT-bedrijven. Kan de regering aangeven welke gevolgen de gedragscode kan hebben voor kleinere IT-bedrijven bij bijvoorbeeld het niet (tijdig) verwijderen van dergelijke inhoud?

Antwoord

Deelname aan de gedragscode is vrijwillig. Inmiddels hebben negen IT-bedrijven zich aangesloten bij de gedragscode.¹ Hoewel buiten kijf staat dat ook kleinere IT-bedrijven zich dienen te houden aan de Nederlandse wet (en op verzoek strafbare content dus dienen te verwijderen), kunnen zij vanwege hun beperkte omvang en capaciteit niet voldoen aan alle vereisten van de Gedragscode, zoals het verwijderen van content binnen een zeer korte termijn. Het juridische gat dat daardoor ontstaat wordt opgevuld door het Meldpunt internet discriminatie

¹ Twitter, Facebook, Microsoft, Youtube, Instagram, Google+, Snapchat, Dailymotion en jeuxvideo.com

(MiND), dat ook strikt toetst aan de strafwetgeving en bij geconstateerde overtreding daarvan een verwijderingsverzoek kan doen bij het desbetreffende platform. Overigens hebben grote platformen als Facebook en YouTube projecten lopen, waarbij zij de kleinere platformen ondersteunen om een goede verwijderprocedure te implementeren of kunnen voorkomen dat strafbare content (bijvoorbeeld kinderporno) wordt ge-upload naar hun platformen.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
10 mei 2019

Ons kenmerk
2583860

Vraag 3

Kan de regering aangeven wie of welke organisatie de bevoegdheid krijgt om online content te beoordelen en opdracht te geven het te verwijderen? Op basis van welke juridische grondslag wordt die bevoegdheid vastgesteld?

Antwoord

Met de gedragscode committeren IT-bedrijven zich te voorzien in duidelijke en doeltreffende procedures om meldingen te onderzoeken met betrekking tot illegale haatzaaiende uitlatingen op hun diensten, zodat zij dergelijke inhoud kunnen verwijderen of de toegang ertoe de-activeren. Op dit moment worden de meldingen getoetst aan de 'Community Standards' van IT-platformen, gemeenschappelijke richtsnoeren en, waar nodig, aan het nationale recht tot omzetting van Kaderbesluit 2008/913/JBZ. Hoewel het platformen uiteraard vrij staat om hun eigen gedragsregels te hanteren, dient voorkomen te worden dat de interne standaarden van platformen de vrijheid van meningsuiting onterecht beperken, ofwel juist te breed interpreteren. Indien een platform twijfelt aan het strafbare karakter van een uiting, dan kan de uiting altijd worden voorgelegd aan MiND, dat een onafhankelijke juridische toets uitvoert. Het kabinet maakt zich er ook sterk voor dat strafbare verwijderde content ook ter beschikking wordt gesteld aan het openbaar ministerie, zodat kan worden besloten of de uiting aanleiding geeft tot strafrechtelijke vervolging.

Vraag 4

Volgens het verslag heeft geen van de lidstaten op dit punt een interventie gedaan. Kan de regering aangeven waarom zij geen stellingname naar voren heeft gebracht?

Antwoord

Dit onderwerp is op verzoek van de Europese Commissie geagendeerd tijdens de JBZ-Raad om hen in staat te stellen toelichting te geven op de resultaten van de 4^e *monitoring of the Code of Conduct on tackling illegal hate speech*. Deze toelichting gaf geen aanleiding tot interventies.

Vraag 5

Kan de regering aangeven hoe deze maatregelen zich verhouden tot ons grondwettelijke recht op vrijheid van meningsuiting?

Antwoord

Voor het kabinet is het bevorderen, waarborgen en beschermen van een open en vrij internet het uitgangspunt. Het kabinet wordt echter ook geconfronteerd met mensen die misbruik maken van de mogelijkheden van het internet. Beleidsmatig wordt steeds weer gezocht naar een evenwicht waarbij zo summier mogelijk wordt ingegrepen op het internet, maar tegelijkertijd wel fundamentele grondwaarden worden beschermd. Er is een constant spanningsveld tussen de vrijheid van meningsuiting en de beperkingen die de wet daaraan stelt.

De gedragscode stimuleert bedrijven om illegale content zo snel mogelijk van hun platform te verwijderen. Voorkomen dient te worden dat daardoor de grenzen van de vrijheid van meningsuiting worden aangetast. Het kabinet is zich ervan bewust dat de vraag waar de grens van de vrijheid van meningsuiting wordt bereikt onderwerp van een constante politieke en maatschappelijke discussie is, waarbij enerzijds wordt aangedrongen op verruiming van de vrijheid van meningsuiting, en anderzijds om een beperking daarvan. Het kabinet kiest daarom voor een objectieve juridische afweging, op basis van de huidige staat van de wetgeving en jurisprudentie. Daarbij kiest het kabinet er voor om het verwijderen van online content alleen toe te passen wanneer is vastgesteld dat de content de normen als gesteld in het Wetboek van Strafrecht overschrijdt. Dat neemt niet weg dat in gevallen waar niet-strafbare, maar wel ongewenste uitingen grote maatschappelijke impact hebben, het kabinet zich duidelijk zal uitspreken om een maatschappelijke norm te stellen.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
10 mei 2019

Ons kenmerk
2583860